У кошиці до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 231. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го ГРУДНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, DECEMBER 15, 1971 No. 231. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Вівторок, 14 грудня 1971 р.

В АМЕРИЦІ

СВЯЩЕНИК - НЕГР ДЖЕССІ ДЖЕКСОН ЗРЕЗИГНУВАВ із проводу Південної Християнської Конференції — негритянської організації для економічної рівности й повних прав, внаслідок незгоди з іншими провідними діячами тієї організації. Тепер спільно з іншими членами негритянського руху він сподівається заснувати нову Організацію для негритянського економічного розвитку.

З БІЛОГО ДОМУ ПОВІДОМИЛИ, що президент Ричард Ніксон на початку наступного місяця відвідає Ліберію. Президент буде там на інавгурації переобраного президента Ліберії Вілльяма Толберта.

728 АМЕРИКАНЦІ ПЕРЕБУВАЮТЬ ПІД ЦЮ ПОРУ в тюрмах у Західній Европі. Майже всі засуджені — молодці 30 літ життя, і в більшості їх судили за нелегальну торгівлю наркотиками, або за користування наркотиками, за що в деяких европейських країнах дуже важко карають. У більшості европейських держав „маріхуану" вважають таким же небезпечним наркотиком, як і „героїна" чи ін. У більшості випадків американські консульства не можуть зробити нічого, щоб приспішити випущення засуджених із тюрми.

ЛІВИЙ УРЯД Д-РА АЛЛЕНДЕ В ЧІЛЕ критикує діячів з опозиційних Національної партії та Християнсько-Демократичної партії. Радіовисильню Християнсько-Демократичної партії д-р Алленде закрив на 48 годин під замітом, що вона передавала „підривні" матеріяли. Уряд погрожує також опозиційній пресі, яка публікує вістки про дорожнечу й відсутність товарів першої потреби.

ПОЛІЦІЯ В НЮ ЙОРКУ ТРЕНУЄ СОБАК, які, орієнтуючись по запаху, зможуть відшукувати не тільки „маріхуану" та інші наркотики, а й підкладені злочинцями бомби. Вже є дві собаки, які безпомилково знаходять небезпечний вибуховий матеріял, на зразок динаміту, керуючись нюхом. Тренують їх на підставі умовного рефлексу „про нагороду": коли собака знайде відповідну річ, їй дають найсмачніший шматок м'яса чи інший харч. У цьому році в Ню Йорку було понад 8 000 тривог з приводу підкладених бомб. Насправді виявилось, що було підкладено 131 бомбу, при чому, 58 із них розірвалися, а інші були знешкоджені.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ЗАКЛИКАВ у своїй промові до кількох тисяч вірних на площі святого Петра в Римі в минулу неділю — поділити в цьому Різдвяному часі свою радість з бідними й нещасними, бездомними і хворими. Він доручав молитися за жертви неспокою у світі і за мир.

БРИТАНІЯ І 6 КРАЇН ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ РІШИЛИ у Брюсселі в минулому тижні перевести з американським Урядом переговори про торговельні взаємини. Ті переговори повинні розпочатися в середу цього тижня у Вашингтоні, але газети припускають, що вони будуть залежні від вислідів конференції міністрів фінансів і директорів державних банків 10-ох найбагатших країн, яка відбудеться в п'ятницю й суботу цього тижня теж у Вашингтоні.

У БЕЛЬФАСТІ В ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ЗГИНУВ з рук терористів сенатор автономного північно - ірляндського парляменту Джон Баргілл, протестант, який часто виступав проти підпільно - революційної Ірляндської Републіканської Армії. Терористи вбили його в його власному домі, коли він відчинив двері, після чого внесли тіло до помешкання і поклали біля тіла бомбу, яка зруйнувала дім і розірвала тіло вбитого. В останніх 10-ох днях згинуло в тих революційних подіях 28 осіб.

У ГРЕЦІЇ ПЕРЕВЕДЕНО вибори до так званого Дорадчого Комітету в справах законодавства, при чому голосували 10.670 посадників міст і інших адміністраційних урядовців. 906 кандидатів старалися за 60 добре платних місць. Конституція і право загального голосування для понад 5 мільйонів громадян скасовані в Греції від часу військового перевороту з 1967 року.

СОВЄТИ СКІНЧИЛИ будову буцім-то найбільшої у світі водної електрівні над рікою Єнісеєм недалеко Красноярска на Сибірі. Ця електрівня має причинитись до розвитку чималого промислу на Сибірі.

ХОРВАТСЬКІ СТУДЕНТИ ДЕМОНСТРУВАЛИ в університеті у столиці Хорватії Загребі, протестуючи проти резиґнації із своїх керівних становищ трьох хорватських комуністів, що їх югославський президент критикував за їх „вузький шовінізм". Студенти викрикували впродовж двох годин з даху свого гуртожитку.

СХІДНЬО - НІМЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ВИМАГАЮТЬ, щоб тепер, після остаточного договорення щодо полегш для Західнього Берліну Західня Німеччина почала жити із Східньою Німеччиною, як личить „двом суверенним державам із різними соціяльними устроями". Таку статтю приніс керівний комуністичний щоденник „Нойс Дойтчлянд".

ЧІЛІЙСЬКИЙ ЛІВИЙ УРЯД ЗАБОРОНИВ надавати програми радіостанції опозиційної до того режиму Християнської Демократичної партії в Сантіяґо.

ЗБІРКА НАРОДНОГО ФОНДУ УККА

Від часу, як з початком грудня Український Конґресовий Комітет Америки почав свою інтенсивну кампанію збірки Національного Датку з метою збільшити загальну суму свого Народного Фонду до 100.000 долярів до кінця року, кожного дня рано, на яку годину перед друком чергового числа „Свободи", до редакції телефонує екзекутивний директор УККА мґр Іван Базарко ,який керує цією збірковою акцією, та коротко інформує про грошові впливи до каси УККА попереднього дня. Від кількох днів ці щоденні впливи досягають приблизно дві тисячі долярів. На початку кампанії до 100.000 бракувало ще 48.000 долярів. Сьогодні ця бракуюча сума зменшилася а одержана вже збільшилася на дальших 1.850 дол., отже до 100.000 потрібно ще 36.000 долярів, на 12.000 долярів менше, як було потрібно на початку кампанії. Яка сума бракуватиме ще завтра?

През. Ніксон відбув п'ятигодинну конференцію з през. Помпіду

Анґра до Героїзмо. — В понеділок 13 грудня ц. р. у цій столиці Азорських островів відбулася п'ятигодинна розмова між президентом ЗСА Ричардом М. Ніксоном та президентом Французької Республіки Жоржом Помпіду. На порядку конференції були в першій черзі справи торгівлі і монетарних взаємин, що їх обидва голови держав обговорювали в загальному. Одночасно радили окремо міністри фінансів обох країн та міністри закордонних справ, обговорюючи вих розмовах не досягнуто актуальні справи в подробицях. Згідно з пресовими повідомленнями, в понеділковного порозуміння, зокрема не узгіднено напрямних фінансової політики обох країн, особливо ж у зв'язку із намаганням уряду ЗСА вирівняти вартість доляра у відношенні до валют інших країн. Розмови між Ніксоном і Помпіду продовжувалися у вівторок і на середу увечері був передбачений поворот през. Ніксона до Вашингтону.

Сенат затвердив номінацію Ренквіста на суддю Найвищого Суду

Вашингтон. — У п'ятницю минулого тижня Сенат ЗСА затвердив номінацію асистента генерального прокуратора Вільяма Г. Ренквіста на опорожнене внаслідок переходу на пенсію Джона Маршалла Гарлана становище судді Найвищого Суду. Затверджено Ренквіста 68 голосами проти 26, не зважаючи на гостру кампанію, що її повели проти його номінації ліберальні кола не тільки з-поміж демократів, але й републіканців. Ренквістові закидали неприхильне ставлення до оборони цивільних прав і свобід. Буде заприсяжений Ренквіст і займе становище в Найвищому Суді з початком 1972 року, разом із суддею Луїсом Ф. Повеллом, молодшим, що його номінацію затвердив Сенат у понеділок 6 грудня минулого тижня, і який увійде на місце померлого судді Найвищого Суду Гюґа М. Блека. Із номінацією і затвердженням Ренквіста на становище судді Найвищого Суду, в цій найвищій судовій установі ЗСА буде вже чотирьох суддів на всіх дев'ять, які були номіновані президентом Ніксоном. В політичних і громадських колах вважають, що разом з цим зміниться основно характер Найвищого Суду із ліберального на більш консервативний. За затвердження 47-літнього Ренквіста голосувало 30 демократів і 38 републіканців. Проти затвердження голосувало 23 демократи і 3 републіканці-лібералі: Джекоб К. Джевітс з Ню Йорку, Едвард В. Брук з Массачусетс та Кліфорд П. Кейз з Ню Джерзі.

Комуністичний Китай звільнив двоє американських в'язнів

Пекін. — Комуно-китайський уряд звільнив 43-річного Ричарда Фекто і 26-річну пані Мері Енн Гарберт: перший із них був схоплений комуністичними китайцями ще під час Корейської війни у 1952 році, коли збили літак, яким він і другий американець Джон Довні летіли з Японії до Південної Кореї. Китайці обох їх засудили, як „шпигунів" на 20 років в'язниці: Ричард Фекто відсидів вже 19 років, а Джонові Довні зменшили кару на 1 до 5 років в'язниці, але ще тримають у себе. Пані Мері Енн Гарберт схоплено, коли вона і її приятель Джерард МекЛофлін запустились приватною яхтою на китайські води недалеко Гонґ Конґу у 1968 році. Китайці твердять, що МекЛофлін покінчив самогубством у 1969 році. У справі звільнення обоїх тих американців президент Ніксон написав був листа до Мао Тсе-тунґа і тепер висловив вдоволення за проявлення китайськими комуністами такого „жесту доброї волі". В комуністичному китайському полоні знаходяться ще три американські летуни, в справі яких буцім-то дорадник Президента Генрі Кіссінджер інтервеніював у прем'єра Чу Ен-лая.

СССР ЗГОЛОСИВ 108 З ЧЕРГИ „ВЕТО" НА РАДІ БЕЗПЕКИ ОН

Об'єднані Нації. — Совєтський амбасадор в Об'єднаних Націях Яков Малік зголосив у понеділок 13 грудня ц. р. на Раді Безпеки ОН своє третє „вето" впродовж останніх 10-ох днів і 108-ме „вето", зголошене Совєтами взагалі в Об'єднаних Націях, що в даному випадку спротивилося негайному припиненню боїв у війні між Індією і Пакістаном. За американську резолюцію в цій справі голосувало 11 членських держав, проти неї Совєти і Польща, Британія і Франція стримались від голосування. Американська резолюція була майже тотожною з тією, за яку у вівторок в минулому тижні голосували на Генеральній Асамблеї 104 держави, проти 11-ох, при 10-ох, що стримались. Совєти вже втретє зголосили „вето" проти припинення боїв між Індією і Пакістаном, подавши за причину, що в тих резолюціях не говорилося про політичну розв'язку, сприйнятливу для бенґальців із Східнього Пакістану. Негайно після того голосування Італія і Японія почали перевірювати шанси для нової резолюції, яка не говорила б нічого про відкликання військ поза свої державні кордони, а тільки про започаткування переговорів про політичне порозуміння та негайне припинення боїв. Совєтський амбасадор Малік не відкинув з місця можливости, що така чи подібна резолюція могла б знайти його апробату. Він домагався, щоб вислухати представника бенґальських самостійників, якщо не в характері репрезентанта бенґальської держави ,то як „приватної особи, яка має сказати щось важливе в цій справі". Але спротивився цьому комуно-китайський амбасадор Хуанґ, тому президент Ради Безпеки А. Дж. Пратт з африканської Сєрра Леоне відкинув совєтський внесок. Наступне засідання Ради Безпеки ОН заповіджено на вівторок 14 грудня. Тим часом на воєнному фронті Індія скинула своїх спадунів на передмістя столиці Східнього Пакістану Дакка, довкола якої затіснився перстінь індійських військ. Індійське командування знову закликало пакістанців піддатися, але само признало, що пакістанське військо приготовляється до завзятого спротиву, дармащо не має шансів перешкодити упадкові Дакка, що його сподіваються на найближчий день чи години. Сподіваються, що негайно після того, як до столиці Східнього Пакістану ввійдуть індійські війська разом з бенґальськими повстанцями, буде там офіційно проголошена окрема бенґальська держава.

Генеральна Асамблея ОН підтримала Єгипет проти Ізраїлю

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй прийняла у вівторок 14 грудня ц. р. резолюцію, яка наказує Ізраїлеві заявити одверто, що він звільнить окуповані ним арабські землі. За ту резолюцію голосувало 79 держав, „проти" 7, при 36-ох, що стримались. З'єднані Стейти належали до тих, які стримались від голосування. У тій резолюції говориться теж про потребу, щоб офіційний мировий посередник від Об'єднаних Націй, шведський дипломат Ґуннар Ярінґ, відновив свою місію. Цю резолюцію прийнято після 9-тиденних дебат, які проте були перервані для дебатування грізнішої індійсько-пакістанської війни. Єгипетський міністер закордонних справ Махмуд Ріяд заявив, що те голосування доказало, що Ізраїль у своїй позиції „ізольований у світовій опінії", але признав, що „нічого не змінилося". Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан безпосередньо перед голосуванням ще раз заявив готовість Ізраїлю переговорювати про цілість політичного замирення, в яке було б включене також відкликання ізраїльських військ ,але знову відмовив домаганню, щоб ті війська відкликати поза кордони, які існували перед червневою війною в 1967 р. та заповів, що Ізраїль не повинується тій Резолюції. Ізраїль, як є Єгипет висловили своє невдоволення, що ЗСА стримались від голосування.

ВЕЛИКИЙ АЛЬМАНАХ УНС НА 1972-ИЙ РІК БУДЕ ВИСЛАНИЙ УСІМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ „СВОБОДИ" ЩЕ ПЕРЕД СВЯТАМИ

Джерзі Сіті. — Великий Альманах Українського Народного Союзу на 1972-ий рік уже надрукований та є в оправі і його висилка на адреси всіх передплатників „Свободи" почнеться вже в наступному тижні, ще перед святами Різдва Христового за новим стилем. Альманах, що як і попередніх років появляється в мистецькому оформленні артиста-маляра Богдана Титли та в артистичній, трикольоровій обкладинці у виконанні цього ж мистця, має 256 сторінок друку, отже на повний 16-ти сторінковий аркуш друку більший від минулорічного. На зміст цьогорічного альманаху УНСоюзу ,крім календаря та календарних інформацій, як: виказі урядових свят в Америці і світі, інформацій, що таке календар, порівнянь годин в Америці ва інших країнах, відмічено насамперед великі події в Українських Католицькій і Православній Церквах у зв'язку із П'ятим Архиєпископським Синодом УКЦ в Римі та Сьомим Собором УПЦ в ЗСА. В грудні 1972 року сповниться 250 років від дня народження „відомого більше серед широких кіл українців з імени, як із своєї творчости" найбільшого українського філософа Григорія Сковороди і йому присвячена велика, основна і джерельна праця д-ра Луки Луцева (30 сторінок). На дальший зміст цієї великої книги року склались статті: проф. д-ра Володимира Кубійовича: „Довідники українознавства і Англомовна Енциклопедія Українознавства"; А. Драгана :„Розкрилася земля і показалося пекло" (до 30-ліття відкриття масових могил жертв большевицького народовбивства у Вінниці); М. Слідченка „Жорстоке душогубство у Марківці" (про большевицький злочин скритовбивства славетного українського композитора Миколи Леонтовича); В. С-ко: „Московський апарат терору і шпигунства"; Е. Ясеньовського: „Отець Григорій Грушка — основник „Свободи"; д-ра Я. Падоха: „Третє рам'я УНСоюзу"; д-ра В. Трембіцького: „Вільна і Київ з перспективи століть"; І. Кедрина: „Андрій і Марія Лівицькі та їх дім у Варшаві"; д-ра В. Пацлавського: „Д-р Володимир Бачинський"; проф. П. Феденка: „Володимир Дорошенко — літературознавець і бібліограф"; М. Івасівки-Лищука: „Мій перший арешт"; М. Бойка: „Документи окупації Західньої України в 1939 р."; Р. Савицького: „Отписан" (спомин з 1941 року); д-ра О. Марітчака: „Акт 30-го червня 1941 року"; М. Єремієва: „Катя

(Продовження на стор. 3-ій)

Фотознімка (поменшена) мистецької обкладинки Альманаху УНС на 1972-ий рік у виконанні мистця Богдана Титли. Обкладинка надрукована на білому тлі трьома кольорами: зеленим, помаранчевим та бордовим.

ЧЕРГОВИЙ КОНҐРЕС УККА ВІДБУДЕТЬСЯ В ЖОВТНІ 1972

Ню Йорк. — Одинадцятий з черги Конґрес Американських Українців, що обирає Український Конґресовий Комітет Америки, відбудеться в днях 7, 8 і 9-го жовтня 1972-го року — вирішила Екзекутива УККА на своїх нарадах минулої п'ятниці, 10-го грудня, що попередили засідання Ради Директорів УККА в суботу, 11-го грудня. У відсутності екзекутивного віце - президента Йосипа Лисогора та віце - президента Антона Батюка і о. шамбеляна Мирослава Харини, які ще в той час не були повернулися із врочистостей відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі, нарадами Екзекутиви, як і наступного дня Ради Директорів, проводив черговий віце-президент Лев Футала. Протокол із попередніх нарад прочитав секретар Степан Спринський. Фінансове звідомлення склав — у відсутності касира Петра Пуцила — екзекутивний директор мґр. Іван Базарко, а прелімінар бюджету з'ясував мґр. Іван Винник. Під час дебат найбільше уваги приділено справі становища до відвідин президента Ніксона у Совєтському Союзі, доручивши обраний раніше комісії наново опрацювати відповідний меморіял, текст якого буде пересланий для апробати всім членам Екзекутиви.

Жюль Ромен, Анрі Труая, проф. Паскаль із Сорбонни підписали листа в обороні української мови і культури

Париж. — Президентові Франції Жоржеві Помпіду переслано з українських кіл листа в обороні права українського народу на власну мову, культуру і державу та про ґеноцидну політику Москви супроти України й переслідування українських інтелектуалістів. Як інформує Пресбюро АБН, того листа було написано з ініціятиви сумівки - студентки Михайлини Фідик у Парижі та пороблено заходи, щоб його підписали світової слави письменники Жюль Ромен і Анрі Труая, що ці видатні діячі і зробили. Листа підписав також професор Сорбонни Ж. Паскаль, посли і політики Ж. М. Дюфур, К. Шовен, П. Понтіні, Сюзен Лябек, Монік Діро, генерал Ванюксен та ін. Як сказано у „Вістях з АБН", „Листа, одержаного на Ке д'Орсей в уряді, підписали крім українців, видатні французькі діячі". Під час недавньої візити генерального секретаря ЦК КПСС Л. Брежнєва в Парижі відбулася протестаційна демонстрація, в якій брали участь представники поневолених народів, об'єднаних у АБН. Найбільше було української молоді, яку підтримувала грузинська, румунська та угорська молодь.

Відділи УНС стейту Ню Йорк у кінцевому змагу за успіх

Джерзі Сіті. — Головний секретар УНСоюзу, д-р Ярослав Падох та обласний організатор Василь Оріховський провели останній кінець тижня на відвідинах Відділів УНС на терені Ню-йоркського стейту. Головними оселями відвідин були Йонкерс, Спрінґ Велі, Гадсон, Трой, Вотервлит, Ютика, Сиракюзи, Обурн і Елмайра. Після розмови зі секретарем йонкерського Відділу Василем Мандзієм, який після важкої операції повертається до здоров'я і праці для УНСоюзу, та після розмови зі секретарем Відділу в Спрінґ Велі, відвідувачі на довший час здержалися в місті Гадсон, де відбули довшу нараду зі секретарями двох місцевих Відділів П. Маряком і В. Пішаком. Оба секретарі нарікали на майже тотальну втечу молоді з їх колись квітучого міста, з причини браку в ньому більшого промислу, внаслідок чого число місцевого населення маліє. Все ж вони прибіцяли ще до кінця року завершити ряд підготовлених акцій для збільшення числа своїх проріджених Відділів УНС. Суботнішний вечір, 11-го грудня 1971, пройшов у Вотервлит, де зібралися секретарі й інші урядовці та конвенційні делеґати Відділів УНС з сусідніх міст Трой і Коговз та зі самого Вотервлит й радили над трудношами суспільної праці під цю пору, зокрема над працею союзовою, яка не для всіх ще є вповні зрозумілою й належно доціненою. Складено плян праці для виконання річного призначення, щоб закінчити цей рік з належним успіхом. Нарадою проводив голова тройсько-вотервлитської Округи Павло Шевчук, вітаючи на її початку гостей з головної канцелярії від місцевої лемківської, союзової „республіки", бо дійсно більшість місцевих громадян зараховується до гордого лемківського племени основників УНСоюзу. Наступний день, неділя 12-го грудня пройшла на нарадах зі союзовими урядовцями та делеґатами Відділів УНС, положених на терені міст Ютики, Геркімеру і Ром. Після Служби Божої, яку відправив місцевий парох і видатний союзовий діяч о. Богдан Смик, в культурно влаштованій домівці в церковному домі відбулися наради, в яких, крім союзових діячів представників Відділів, узяв участь о. декан Б. Смик та професор місцевого університету д-р Богдан Рабій. Проводив нарадою голова Тройсько - сиракюзької Округи та єдиний головний радний УНС з горішньої частини великого ню-йоркського стейту Володимир Запаранюк. Після наради, яка основно розглянула стан Округи та її потреби й завдання на новий рік, а водночас на-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Олександра Животко-Чернова видала збірку писань „Думи мої"

Ню Йорк. — Відома із своїх нарисів і критичних статтей, друкованих в українських еміґраційних журналах і газетах, зокрема у „Свободі" письменниця Олександра Животко - Чернова видала окремою книжкою п. н. „Думи мої" збірку своїх писань. Головну частину цієї 290-сторінкової книжки займає критично - біографічний нарис „Сполохи і пориви" — про український період творчости Марка Вовчка, доповнений історією повісти „Маруся" цієї ж письменниці, вибором з її листів та есеєм „Перехрестя двох шляхів" про Марка Вовчка і Джорджа Еліота. До другої частини збірки п. н. „Провесна" увійшло дванадцять оповідань Олександри Животко-Чернової і до третьої п. н. „Сильветки" цикл віршів і поезій прозою. Завершує книжку низка спогадів із молодих років та пізнішого життя письменниці. Народжена на Крем'янеччині на Волині, авторка перебувала у 1920-их і 1930-их роках на еміґрації в Чехо - Словаччині. Сьогодні живе у ЗСА в Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Знаменита лекція

Давати лекції — це одне з головних завдань професорів. Також зрозуміло, що лекції зв'язані зі школою. Але трапляється, що такі лекції далеко переходять обмежений гурт студентів та мури однієї школи. І таку лекцію, справжню лекцію не тільки для студентів, але й для народу, і не тільки для школи, але й для країни дав професор з нашого молодшого покоління, д-р Филимон Ковтонюк із Вірджінського стейтового коледжу.

Справа відома вже із повідомлень в пресі, включно з ширшим повідомленням у недільному „Ню Йорк Таймсі", що його передала „Свобода" у вчорашньому виданні. Коротко: д-р Филимон Ковтонюк не вважав за відповідне приглядатися пасивно до виразно скерованих проти Америки та проти її ідеалів волі і справедливости груп професорів і студентів його коледжу. Вони демонстрували проти американської участи у війні в обороні волі, а проф. Ковтонюк зорганізував демонстрацію проти такої демонстрації. Це не сподобалося властям коледжу, і вони заплянували його позбутися, дармащо він має контракт на постійне затруднення. Переслухання не потвердило обвинувачень проти проф. Ковтонюка, і власті видумали іншу причину — „непрофесійну поведінку", яку вони добачили в тому, що проф. Ковтонюк усунув зі своєї кляси висланого на його місце заступника.

Після тієї лекції проф. Ковтонюка для університетських властей прийшла ширша й дальшейдуча. Хто ж бо краще за професора знає, що на права не заслуговує той, хто їх не хоче чи не вміє обстоювати. І проф. Ковтонюк їх обстояв, та ще й як! Він передав справу професійній Американській Асоціяції Університетських Професорів і здобув собі прихильність другої професійної організації — Американських Професорів за Академічний Порядок. Коли ж університетські власті, не мавши успіху з іншими обвинуваченнями проти проф. Ковтонюка, намагались заперечити дійсність його докторського диплому з Українського Вільного Університету, тоді Ковтонюк дав їм — і не тільки їм — ще одну лекцію: при допомозі і співпраці преси доказав, що УВУ є акредитованою в Европі високою школою і що видавані ним дипломи так само дійсні, як дипломи будь-якого іншого університету.

Проф. д-р Филимон Ковтонюк заслуговує на глибоку вдячність усієї нашої громади за знамениту лекцію, яка напевно ще багатьом пригодиться і принесе користь.

Критика без відповідальности

Понад 6-годинне засідання Ради Директорів Українського Конгресового Комітету минулої суботи в Ню Йорку виявило, як звичайно буває, світла й тіні. Найпершим позитивним показником була приявність кругло 80-ти членів керівних органів цієї репрезентаційної і громадської верхівки українців в Америці. У звітах, запитах, дискусії і постановах було багато конструктивних елементів. Зокрема треба прихилитись до висловленого там погляду, що такі зібрання повинні застановлятись радше над проблемами, як вислухувати детальні звідомлення про проведену щоденну працю Екзекутиви і її канцелярії. Різні проблеми заторкнули дискутанти, і, коли б дискусія оберталася довкола них, то напевно ввесь рівень нарад був би вищий, бо на другий плян зійшли б справи дуже малі з погляду інтересів української визвольної політики.

З другого боку, правду мав один із дискутантів, який заявив: „забагато політики, замало журби за гроші". Бо ніякої політики не можна вести, коли нема на неї фондів. Критикування проводу за те, що він не зробив цього й того, не можна вважати — без уваги на сутню вартість порад — за доказ конструктивізму, якщо критики не беруть на увагу фондів, що ними розпоряджає провід. Сумно вражали виступи деяких дискутантів, що їх конкретні пропозиції у своїх практичних наслідках дали б не заспокоєння в громаді і не покращання співпраці у верхівці УККА, а дальше загострення. Більшість Ради Директорів дала доказ своєї зрілости, коли рішила не дебатувати над справою, яка, на тлі змінених відносин, стала неактуальною. Яку вартість має виявлювання нетерпимости, ба навіть фанатизму у внутрішніх відносинах в Америці на тлі великих подій у світі, переслідування народу в Україні і зменшення жертвенности на політичну й культурну працю УККА?!

Критика добра і потрібна, але не критика для критики. Радив Джон Кеннеді: „Не питайте про те, що батьківщина вчинила для вас, а питайте про те, що ви вчинили для неї". І сказав інший розумний чоловік: „Любіть Україну не тільки до глибини свого серця, але й до глибини своєї кишені". Дати спершу гроші для УККА, а тоді справедливо критикувати його провід.

НЕ ТОЙ КАПНІСТ!

Мюнхен. — Польський історик Броніслав Дембінський знайшов у таємному державному архіві Прусії відомість про „місію надворного совітника Капніста" в Берліні 1791 року і написав про це в журналі „Пшеґльонд Польскі" (Краків, 1896 р.). Михайло Грушевський і за ним Ілько Борщак, Володимир Дорошенко, Дмитро Чижевський і багато інших дослідників уважали, що згаданий у пруському таємному державному архіві Капніст був Василь Капніст, бо він мав титул „надворного совітника".

Про завдання Капніста, що відвідав у квітні 1791 р. пруського міністра Герцберґа, доносив він своєму королеві в листі з 24 квітня 1791 р.:

„Уважаю за свою повинність покірно донести Вашій Величності, що недавно до мене з'явився секретно шляхтич з Малої Росії, або Російської України, на ім'я Капніст і сказав, що він заможний шляхтич, має титул надворного совітника і завідує фабриками. Він заявляє, що його послали жителі тієї країни, доведені до крайнього розпачу тиранією, яку наложили на них російський уряд і особливо князь Потьомкін, і що він хотів би знати, чи на випадок війни вони могли б надіятись на протекцію Його Величности, якщо вони спробують скинути російське ярмо. Він казав, що то була країна давніх Козаків Запорізьких, яких позбавили всіх їхніх вольностей, кинувши під ноги росіян; що створено 28 полків кінноти по 800 чоловіка у кожному, які служать Росії дуже неохоче і не бажають нічого іншого, як відновити давній козацький устрій; що цариця (Катерина II) створила п'ять губерній — Катеринославську, Харківську, Київську і т. д.".

На своє питання Капніст одержав від пруського міністра невиразну відповідь: мовляв, самі козаки (в значенні — „українці") мали б рішати, чи вони схочуть вступити в контакт з пруським королем.

Обережність Г е р цберга мала поважні причини: Прусія була в союзі з Росією і в той час готувалася до другого розділу Польщі. Не було в інтересі пруського уряду викликати проти себе підозріння і ворожість у Петербурзі. Герцберг у донесенні до свого короля навіть висловив підозріння: „Треба побоюватися, чи це не підісланий російським двором агент, щоб дослідити тутешній ґрунт"..

Вілліям Б. Еджертон з Індіянського у н і в ерситету звернув увагу на матеріяли, видані в Москві між двома світовими війнами, в яких опубліковано теж факти з історії родини Капністів. У статті в „Славік Рів'ю" (вересень 1971) Е д же ртон стверджує, що в родині Капністів (грецького роду, осілого в Україні) жив український патріотизм. Він цитує спомини Ф. Віґеля, який писав, що поети Василь Капніст і Гнідич (переклав на російську мову „Іліяду" Гомера), не вважаючи на давній союз України з Росією, „в душі ненавиділи її і росіян - москалів".

Дочка поета Василя Капніста писала про патріотизм свого батька: „Мій батько щиро любив свій рідний край і був готовий пожертвувати все майно для добра Малої Росії".

Одначе, листування Василя Капніста з рідними не має й сліду політичного сепаратизму. З споминів дочки Василя Капніста також видно, що він не міг бути „емісаром у Берліні", шукаючи допомоги проти московської тиранії. У тих споминах згадується розмова між братами Капністами — Миколою, старшим, і молодшим — Василем 1812 року. Микола К. спитав брата, що він буде робити, коли Наполеон Бонапарт прийде в Україну. Василь Капніст відказав:

„Я не збираюся йти кудинебудь. Добре знаючи Малоросію і люблений нею, я сподіваюся покликати її до зброї, забезпечити її амуніцією і прогнати його з ганьбою за наші кордони".

На це сказав Микола Капніст:

„А я думаю зовсім не так. Я сам піду йому назустріч і прийму цього розумного чоловіка хлібом і сіллю гостинности".

Автор статті в „Славік Рів'ю" робить висновок, що таємним емісаром з України в Берліні 1791 року міг бути тільки Микола Капніст, найбагатший між братами — Петром і Василем — і найбільш незалежний у своїх поглядах. Своїми плянами Микола Капніст (теж „надворний совітник") не міг поділитися з братом Василем, бо знав його страх перед „сепаратизмом".

Автор статті в „Славік Рів'ю" відкидає гіпотезу, що в Берліні 1791 р. був середущий Капніст — Петро. Петро Капніст не був „надворним совітником", а мав ранґу „прапорщика". Очевидно, емісар з України в Берліні не міг називати себе фальшивим титулом.

Про політичні погляди Петра Капніста нічого невідомо, але може бути, що він був згідний з братом Миколою. Бо Капніст у Берліні казав Герцберґові, що він має брата, який часто подорожує по країнах Західньої Европи (Петро Капніст був одружений з англійкою Єлисаветою Гаусмен), і з ним пруський уряд міг би мати зв'язок.

Так минає слава сього світу: греки Капністи стали у XVIII віці українськими патріотами і навіть сепаратистами, вдома розмовляли тільки українською мовою. Але з їх потомків (вони дістали від царського уряду графський титул) вийшли патріоти Росії, які ставилися вороже до українського національного відродження.

Viator

Леонід Полтава

ЧЕРВОНІ ДИПЛОМАТИ

У малій південноамериканській країні Еквадорі на постійній службі в совєтському посольстві перебуває 70 „дипломатів", хоча СССР не має з тією країною ні торговельних ні культурних „обмінів". У промерлій зґори донизу Ісляндії, тільки в Рейк'явіку постійно перебувають 98 совєтських „дипломатів". Чому? Адже кожна особа, вислана за кордон, коштує набагато дорожче, ніж би вона працювала вдома. Тому, що Еквадор, — важлива в стратегічному відношенні країна, і туди варто було кинути добре вишколених шпигунів та агітаторів у дипломатичних фраках, і тому, що Ісляндія — також важливий стратегічний пункт світу.

В СССР нині провадиться кампанія скорочень кількости працівників: підприємства із зменшеною кількістю „ударників" мусять виконувати й перевиконувати норму. Навіть у колгоспах провадять політику „скорочування" кількости людей у бригадах, п е р е кидаючи звільнені сили на інші ділянки. Все це для того, щоб дешевшала продукція, адже про дорожнечу в СССР відомо також і на Заході.

Та в той час, коли в українському колгоспі селянин мав би працювати за двох, — Москва посилає за кордон десятки тисяч дипломатів, військових атташе, представників т о р г овельних, культуро - обмінних та інших місій, комісій і т. д. В Англії, в самому Лондоні постійно перебуває при посольстві СССР 550 „допломатів" та інших представників. Додаймо до того ще 700 „дипломатів" із країн - сателітів, і побачимо, що над самою Темзою отаборилися 1 250 першоклясних ч е р в оних шпигунів, розвідників, фотографів, пропаґандистів, інфільтраторів

Самозрозуміло, хтось із них виконує дипломатичну роботу, хтось секретарську при посольстві, але недавно з Англії не даремно викинено аж 105 московських „дипломатів". Те саме мало відбутися і в Західній Німеччині, але уряд В. Брандта все ще плекає надії на можливість порозуміння між демократією і наслідниками Івана Грозного. А з Бельгії викинули багатьох совєтських військових і культурних „атташе", лише без галасу, просто — викинули мовчки.

Так само в Парижі. Там КҐБ звило собі тепле кубельце на майже 500 „дипломатів".

Один із такого типу „державних діячів", на прізвище Ростислав Братунь, подвизається нині в Ню Йорку й околицях. Поет - пропаґандист, приставлений до делеґації Української ССР в ОН, він поводиться, як „сам собі пан". Хочете з ним поговорити? — будь ласка, і при тому, де тільки вам вигідно. Ніяких свідків!.. Для чого вони? І навіть таке речення: „Ми ж українці"... Так усе й нагадує недавні відвідини Д. Павличка і його поведінку в Ню Йорку й околицях. Кілька днів тому Ростислав Братунь (повний „ініціятиви" культурний діяч, аякже! — з України) зголосився й до Ситі Коледжу в Ню Йорку: у вас, мовляв, є Український Студентський Клюб? — є, — то чому б мені не виступити з доповіддю чи бодай з читанням віршів?.. І в них не буде прокльонів на адресу Америки (такі друкуються вдома), а буде про рушничок, тополі і тумани. Але Український Студентський Клюб гідно відповів „дипломатові" на чужій службі.

Зате студенти в Кембріджі цього року не збагнули „дипломатичної гри": через університетське радіо вони передавали з платівок чи із стрічки надіслану з Києва (аякже — з України!) оперу Мейтуса „Арсенал". Це ж „українська опера"! і звучить непогано. А насправді ця опера про большевицький бунт у 1918 році в Києві, на заводі „Арсенал", — бунт, що його здушив Симон Петлюра, особисто повівши свій Слобідський кіш у той бій.

Червоні „дипломати" вишукують наївних, сльозотечивих, несвідомих, — у всьому світі, не тільки між українцями на Заході. Московські „Известия" з 23 листопада 1971 року он як вишкірились, довідавшись про викриття кількох своїх „дипломатів" у Південній Америці. Та газета відразу змінила к у л ьтурнообманний тон на ось який: „Американським імперіялістам і їхнім п р и с лужникам не вдасться завернути колеса історії в Південній Америці!" А при тім — отакий „плач у рукав": „Совєтські дипломати не мають відношення до страйків робітників у країнах Південної Америки, ні до захоплювання землі селянами, ні до демонстрацій південноамериканських студентів. Але їх на догоду Вашинґтонові все таки в багатьох випадках оголошують персонами нон ґрата" — сказавши просто, викидають геть, до СССР, за підривну та шпигунську діяльність.

Ніякої аматорщини допускатись не можна у відношенні до червоних дипломатів, хоч би які вони фраки не вдягали і хоч би як люб'язно не посміхались. Доводиться, хоч-не-хоч, пам'ятати, що кожний такий представник — це вишколений і стократно перевірений представник Російської імперії, в якій поєднались 300-річчя „дому Романових" із 50-річчям совєтської імперської влади.

ПРИМІЩЕННЯ ЦИРКУ

У місті Ворошиловграді, обласному центрі, закінчено будову приміщення для цирку на 2 000 глядачів. Цирк збудовано майже в центрі міста. „Правда" з 4 грудня повідомила, що „циркова площа-манеж зроблена за зразком Московського цирку, з кавчуковим покриттям", яке охороняє акробатів та інших акторів від ударів при падінні.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ТЕХНІЧНІ НОВИНИ

Торнадо на Марсі

Як відомо, 19 і 28 травня 1971 року совєти випустили в простір, навздогін за американським „Марінером-9", дві безпілотні, дослідчі ракети „Марс-2" та „Марс-3", вагою 5 тонн кожна.

Ракета „Марс-3", випущена 9 днів пізніше, прибула першою до мети, пролетівши 290 мільйонів миль протягом півроку. Ввійшовши на орбіту довкруги Марса, вона випустила на парашуті дослідчий робот, що осів м'яко на її поверхні і почав згідно з пляном пересилати телевізійні сиґнали до матірньої ракети, ціллю яких було з'ясування можливостей життя на „червоній пляneті".

Але людська техніка виявилася безсильною супроти матері природи та неймовірно сильних буревіїв, що лютують на поверхні цієї плянети: швидкість їх досягає 300 миль на годину.

Згідно з повідомленням совєтської пресової аґенції ТАСС, вітри, чи пак торнадо такої натуги досі незанотовані в аналах Землі. Чи може існувати життя в таких обставинах? Найближча майбутність покаже..

Подорож на Юпітер

Ще не завершили своєї місії „Марінер-9" та дві совєтські ракети, вислані на Марса, коли світ оббігла вістка, що американці плянують вислати нову дослідчу, безпілотну ракету, тим разом до найбільшої плянети сонячної системи — Юпітера.

Ця ракета, що дістала вже назву „Піонера-2", має вилетіти в півбільйономилеву подорож 27 лютого 1972 року. Подорож триватиме приблизно два роки, з чого 9 місяців припаде на переліт крізь широченний пояс, що складається з кількох мільйонів астероїдів, тобто космічних відламків, які кружляють на орбітах довкруги сонця на відстані 180 до 300 мільйонів миль.

Перейшовши крізь цей густий пояс астероїдів, ракета ввійде в атмосферу Юпітера, де впродовж тижня робитиме фотографічні знімки та збиратиме дані про фізичні умовини на поверхні тієї плянети. По виході з орбіти Юпітера вона полине в простір. Ця дослідча ракета буде властиво літаючою ляболаторією вагою 550 фунтів, що кружлятиме на відстані 100,000 миль від поверхні тієї плянети.

Юпітер, як відомо, в 1 000 разів більший від Землі, його телескопічний образ постійно змінюється, а спектральна аналіза його атмосфери виявила приявність у ній водню, гелію, метану та водяної пари. На жаль, більша частина поверхні тієї плянети закрита густим шаром хмар, які творять довкруги неї рожево-синій пояс. Крізь той казковий пояс просочується величезна багряна пляма завбільшки, як поверхня нашої Землі. Астрономи обстежують її вже 200 років, але й досі залишається вона нерозгаданою таємницею. Крім цієї плями, Юпітер висилає в простір періодично дуже інтенсивні радіові сиґнали, що творять довкруги себе електромагнетне поле в мільйон разів сильніше за земне поле. Юпітер, мабуть, єдина плянета сонячної системи, яка висилає в простір більше енерґії, як її одержує від сонця.

Орбітальний корабель

Директор НАСА д-р Дж. Флечер проєктує в 1978 році вислати в простір малий орбітальний корабель (shuttle), що, на його думку, буде найбільш універсальним засобом транспорту від часу винайдення колеса. Цей орбітальний простірний корабель перевозитиме людей, сателітів на орбіту і з орбіти в простір, а крім того правитиме за простірну ляболаторію, рятівницю простірних кораблів, астрономічну ляборaторію та простірний направчий варстат.

Перенаселене небо

Під теперішній час небо роїться від літаків, що частогусто мусять кружляти годинами над летунськими майданами, щоб одержати дозвіл приземлитись. Згідно з обчисленням Федеральної Авіяційної Аґенції, в повітрі літає тепер 2,000 комерційних та 100,000 приватних літаків. Сподіваються, що в найближчих роках це число подвоїться, що, очевидно, значно збільшить загущення неба, не кажучи вже про можливість приземлювання та вильоту тих усіх літаків з летовищ.

Покищо єдиною розв'язкою цієї важливої проблеми є поширювання летунських площ та автоматизація комунікаційного зв'язку з літаками.

Першим прототипом цього нового зв'язку є летунський майдан ім. Кеннеді в Ню Йорку, де заінстальовано комунікаційний компютор, сполучений з широкоекрановою радарною системою. В тій системі є 4,093 русла — одно русло для кожного літака. Контрольний інспектор насичує компютор даними кожного літака: його відстань, швидкість, напрям тощо, натискаючи відповідний ґудзик на контрольній консолі, що переносить автоматично ті дані на радарний екран, побіч радарної цятки літака. Контрольна радарна система летунського майдану ім. Кеннеді обслуговує одночасно два інші летунські майдани — Ля Ґвардію та Нюарк.

Чи ця нова комунікаційна система розв'яже проблему перенаселення неба — покаже найближче майбутнє.

Панас Феденко

МИНУЛО ПІВСТОЛІТТЯ

ЗИМОВИЙ ПОХІД АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ 1919-1920 РР.

(13)

Згадую ці події і на думку приходять слова римського письменника I віку перед Христом — Саллюстія: „Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur". (Де згода, там і мале діло має успіх; через незгоду і дуже велика справа гине). Паки і паки... Через те, що в Камінці на Поділлі влітї 1919 р. не вдалося створити один уряд і об'єднати обидві армії для спільної дії, наша боротьба за державність була спаралізована — політично й мілітарно. Без єдиної політичної плятформи і без єдиного стратегічного пляну наша боротьба не була координована. Колись у XVII віці один польський ворог України назвав повстання козаків і селян українських, що відбувалися перед революцією Богдана Хмельницького, „bellua sine capite" (потвора без голови), бо ті повстання не були координовані. Згадуючи ці факти, хочеться вірити, що надалі не повторяться подібні тяжкі помилки, які довели нашу боротьбу за державність до катастрофи.

IX

ПОДОРОЖ ДО УМАНІ

„Хвалилися гайдамаки, на Умань ідучи".
(Т. Шевченко).

З фальшованими „добрими" документами гайсинських „кооператорів" рушили ми вдвох з полковником Никоновим із Брацлава на схід. У мене був теж пашпорт на ім'я „книговода Івана Івановича Мельниченка" із села Суреька Михайлівка на Запоріжжі. Той документ дав мені студент Микола Мелешко в січні 1919 р. в Катеринославі перед моїм від'їздом на 6-ий Конгрес Української Соціял-Демократичної партії в Києві. Мелешко мав теж їхати на цей з'їзд, але лишився в війську, що під командою от. Ґулого і Самокиша обороняло Катеринослав проти атак большевиків і махнівців. Махно був союзі з комуністами. Тоді ще не було фотознімків на пашпортах, і документ на ім'я „І. І. Мельниченка" годився для мене теж роками. Миколу Мелешка згадую добрим словом. Був він відважний і безкомпромісовий у боротьбі проти всяких агресорів. В 1919 р. загинув у бою проти російської червоної армії, яка рясно почервонила нашу землю українською кров'ю. В той час, коли ми рушили через Гайсин на Умань, дороги були безлюдні. Ніхто не відважувався виїздити з дому, бо не було певности, чи не прийде якась „влада" і не забере коні з возом, а господаря пустить з самим батіжком. Коли ми доїхали до Гайсина, то наш господар сказав, що далі не може нас везти, бо коні пристали. Дійсно, нелегко було їм тягти воза розмоклою дорогою.

Я казав Никонову, що нам треба поспішати, хоч би й пішки доганяти Армію УНР в її поході. Він був іншої думки: „Підемо пішки, коли грошей не стане. Треба берегти сили до останнього, може найтруднішого моменту". Досвідчений воїн, що пережив наступи й відступи вже від 1914 року, мав більшу практику.

Ми спинилися в Гайсині у тому самому жидівському заїзді, де були на Різдво 7 січня. Я залишив там свій мішок у Никонова і пішов за порадою до директора гімназії Левицького. Спасибі йому: він послав по кооператорів і, на диво, через дві години знайшлася пара коней і патріот, охочий везти нас „у поле незнаєме", як писано в „Слові о полку Ігоря."

І досі не можу забути своєї тодішньої необережности: я мав у своєму мішку не тільки гроші для Армії УНР, що їх передав прем'єр Мазепа, але також книгу протоколів засідань Центрального Комітету Української Соціял-Демократичної партії, партійні бляники і печать ЦК УСДРП... Цього вистачило б для большевицької ЧеКа, щоб без довгих розмов зліквідувати мене при арештуванні. А я ще мав лист І. Мазепи до М. Омеляновича-Павленка з закликом обороняти Українську Народну Республіку проти всіх її ворогів...

13 січня тяжкою безлюдною дорогою доїхали ми до Івангорода. Вечоріло. У селі почули ми мов ластівчане щебетання. Прислухаючись, я пізнав мелодію „Щедрівки". Діти ходили від хати до хати й щедрували:

Щедрик-ведрик, дайте вареник,
грудочку кашки, кільце ковбаски...

Ще мала тоді Україна що їсти.

В Івангороді ми переночували. Гайсинські коні не мали вже сили далі тягти воза. Візник мусів зостатися в Івангороді, поки коні спочинуть. Але він знайшов нам переміну: старий івангородський дід погодився везти нас до Умані, казав, що в його літах він уже нічого не боїться...

Ранковий приморозок не ствердив чорної, глибоко розквашеної землі. Віз рухався помалу, але ми були й тому раді.

14-го січня коло 12-ої години дня ми під'їздили до села Паланки. Назва з часів „Грізного Війська Запорозького" (так написано на нагробку останнього кошового Калнишевського, похованого на Соловецькому острові в Білому морі. Територія Вольностей Запорізького Війська ділилася на „паланки").

Перед Паланкою ми зустріли піхоту червоної армії. Було їх 10, а може 15 разом, ішли безладно, хиталися, було видно — напідпитку. Хтось хрипким голосом заводив і не кінчав „частушку": „Што ж ти, стерва, задаёсся своей подлельной красотой"... Побачивши нас, ця юрба оточила наш віз і кинулася шукати, що було у наших мішках. Кинулася й до наших кишень. У Никонова не було зброї, але у мене знайшли вони револьвер. Один наставив цей револьвер проти мене: „Вот тебе амба!"

Дивно згадати: я не відчув ніякого страху в той небезпечний момент. Я відвів рукою револьвер від себе і, глянувши твердо в очі цьому охочому стріляти, сказав, що наперед треба перевірити наші документи, а тоді рішати. Мовляв, ми кооператори, країна не має ніякої влади, всюди розбої, а ми веземо гроші в кооперативний союз в Умані. Тому взяли з собою револьвер. Ми раді, що зустрілися з революційним військом, яке заведе порядок в Україні...

Ця патетична промова подіяла. Правда, революційне воінство" вже розхапало гривні й карбованці, призначені для Армії УНР. При тому вони стиха гомоніли: „Товариш Троцький не велів грабувати"... Було тих грошей коло 150.000 карбованців, сума невелика, але „червоні" були цій здобичі раді. У Никонова знайшли вони образ Пречистої, яким його благословила мати перед війною 1914 року. — „Що це ти носиш на собі?" — „Хіба не бачили ікони?" — „Ну, носи далі, старик!"

Якимсь чудом вони не шукали далі, що було в моєму мішку. Нам сказали йти за возом, а самі повилазили на віз і звеліли візникові рушати. Ідучи за возом глибокою грязюкою, ми чули дискусію. Вони рішали: чи нас на місці постріляти, чи послати на стацію Христинівку до ЧеКа. Я вмішався в дискусію. Сказав, що про гроші ми не будемо нікому жалітися, втрату покриє кооперація. Ми люди мирні, поспішаємо до своїх родин і т. д. Здається, згадка про гроші переконала їх. „Нехай ідуть к чорту!" — сказав один і всі погодилися.

(Далі буде).

УККА ВЕДЕ ІНТЕНСИВНУ ЗБІРКОВУ КАМПАНІЮ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ НАРОДНОГО ФОНДУ ДО $100,000 ДО КІНЦЯ РОКУ; ПОТРІБНО БУЛО $48,000; ЩЕ ПОТРІБНО $36,000.

РІЗДВЯНА ВИСТАВКА
кераміки
СЛАВИ ҐЕРУЛЯК
в МАЙСТЕРНІ в НЮ ЙОРКУ
(210 Схід 6-та вулиця)
В п'ятницю, 17 грудня 1971 р. від 6-ої до 10-ої вечора.
В суботу, 18-го грудня 1971 р. від 11 ранку до 6 веч.
В неділю, 19-го грудня 1971 р. від 10 ранку до 4 по пол.
Тел. (212) 260-4490

Об'єднання Мистців Українців в Америці запрошує Українське Громадянство
— оглянути —
ГАРНУ ВИСТАВКУ ОБРАЗІВ КЛИМА ТРОХИМЕНКА
що відбувається в Галерії Українського Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, 149 2-га евеню.
Виставка відкрита: в п'ятниці — 5-8 веч., в суботу і неділю — 12-8 веч.

Четвер, 6 січня 1972 р. о год. 8-ій веч.
ПЕРШИЙ РАЗ
в Українському Селі в Ґлен Спей, Н. Й.
— відбудуться —
Традиційні Святкування РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ПОРЯДОК СВЯТКУВАНЬ:

Четвер, 6-го січня 1972 року
Год. 8-ма веч. — СПІЛЬНИЙ СВЯТ-ВЕЧІР з 12 потравами в ресторані п-ва Ляховичів (Glen Spa Restaurant).
Год. 11-та в ночі — ПОВЕЧЕРЯ ВЕЛИКЕ із Литією в церкві св. Володимира.

П'ятниця, 7-го січня 1972 р.
Год. 11-та рано — ТОРЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ. По церковних відправах — СНІДАННЯ в Glen Spa Restaurant.

Білети на Свят-Вечір в ціні 5.00 дол. для дорослих і молоді просимо набувати до 26 грудня 1971 р. включно:
в Ню Йорку:
АРКА — 48 Схід 7-ма вул., тел. GR 3-3550;
Ераст Куровицький — 128 1-ша Аве. тел. 477-0344.
в Нюарку:
„Дніпро" — 698 Сендфорд Аве., тел. 373-8783.
в Пассейку:
Українська М'ясарня — Познахівський і С-ка — 129 Market St., тел. (201) GR 1-1345.
в Ґлен Спей:
Слава Гунчак, тел.: (914) 856-5549.
у Філядельфії:
Споживча крамниця „Еліта". (215) 457-5905.
Нічліги просиється замовляти
„Верховина", Оселя УРСоюзу, Glen Spey, тел.: (914) 598-2773
Й. Ляхович, Glen Spey, тел. (914) 856-6104
Г. Журавель, Glen Spey, тел. (914) 856-3757
І. Баран, Pond Eddy, (914) 598-7851.

Запрошуємо все наше Громадянство взяти численну участь у цих традиційних наших Різдвяних Святкуваннях.

...Нема музики
без „ТЕМПО"
Оркестра „Темпо"
Іриней Коваль
(201) 926-4882

БАЛЬ українського хору „ДНІПРО"
в КЛІВЛЕНДІ, Огайо — відбудеться
в СУБОТУ, 12-го ЛЮТОГО 1972 РОКУ
в залі WAGNER'S COUNTRY INN
30855 Center Ridge Rd. Westlake, Ohio
Початок балю о год. 9-ій вечора. Дебютанток просимо зголошувати до пані В. Кавки. Телефон: (216) 884-3219

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
П'ятниця, 17-го грудня 1971 року
Інж. В'ЯЧЕСЛАВ ВИШНЕВСЬКИЙ:
„Три острови на трьох морях"
Враження з дослідчої подорожі по ГАЇТІ, КОРФУ й ВУЛЬКАНІЧНІЙ ІСЛЯНДІЇ.
Початок о годині 7:30 веч.

ВЕЛИКИЙ АЛЬМАНАХ УНС НА 1972-ий РІК...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

друга — киянка — королевою Сіяму"; Л. Полтави: „Великі проблеми маленького театру" (огляд розвитку українського лялькового театру); С. Чорнія: „Мати"; І. Івахова: „Виставка на селі"; Ікера: „Гриць на еміґрації"; І. Колюшова: „Печерний ведмідь на Закарпатті"; Ганни Черінь: „Баба Палажка в Америці"; С. Небожинського: „А що ж далі" (коротко про всесвіт) та ін. Крім цих статейних матеріялів, в альманаху надруковані вірші О. Веретенченка, Г. Черінь, І. Роговської, В. Янова, І. Смаль-Стоцького, Н. Лівицької-Холодної, Ю. Клена, Б. Кравцева, В. Мисика, К. Герасименка та інших. Майже усі статті мають мистецькі заголовки у виконанні Богдана Титли. Кожна стаття багато ілюстрована, переважно оригінальними фотознімками, яких у цьому альманаху є понад 80. Альманах надрукований на першоякісному журнальному папері. Не зважаючи на цей багатющий статейний та ілюстраційний матеріял, на незрівняне мистецьке оформлення та збільшений об'єм, книга також і в цьому році коштує тільки 3 доляри із проханням долучити до цієї ціни ще пожертву на пресовий фонд дитячого журналу „Веселка".

Відділи УНС стейту Ню Йорк у кінцевому змагу за успіх

(Закінчення зі стор. 1-ої)

мітила останні засоби здобуття повного успіху в закінченні цьогорічної кампанії за збільшення УНС, д-р Я. Падох зарекордував різдв'яний привіт від УНС, який буде переданий в навечеря недалекого Різдва місцевою українською радіостацією під орудою п. Готвальда. Після полудня відбулася подібна зустріч і наради з представниками союзових Відділів з місцевостей Сиракюз і Обурн, а дальше простелився поворотний шлях до менш союзової Елмайри. В Сиракюзах секретарі І. Пиндус, М. Велич і Ю.Гавришків звітували про стан своїх Відділів та труднощі й вигляди на здобуття успіху в праці цих Відділів впродовж цілого року, а зокрема тепер при закінченні року. Живу участь у нараді взяли заслужені місцеві громадські діячі та віддані союзовці Іван Пігуляк і Олекса Шмокалюк. В нараді взяв участь також голова Українського Народного Дому, в якому відбувалася нарада, новообраний на свій пост п. Петро Галь, який запросив д-ра Падоха та п. Оріховського на святочну вечерю членів та урядовців Народного Дому, на якій був заприсяжений новий уряд установи. Після представлення громадянам представників УНС й складення присяг, яку провів місцевий парох, о. монс. Василь Середович в асисті свого сотрудника о. Пилипа Бумби, відбулася святочна гостина, яка потягнулася пізно у ніч. Ця гостина, як і ціла поїздка представників головної канцелярії по значній частині стейту Ню Йорк, виявила прихильне відношення української громади до своєї найстаршої установи в вільнім світі, а водночас і ще дуже велике неусвідомлення широких шарів нашого громадянства про незаступиму вартість життьового забезпечення для запевнення виховання й освіти дітей, сплачення морґеджів, забезпечення спокійної старости та для того, що найважливіше певної і достатньої допомоги у випадку нещастя.

Різдвяна Зустріч 28-го Відділу СУА

Ірвінгтон, Н. Дж. (Л. К) — За щорічною традицією, напередодні Христового Різдва, дня 12 грудня ц. р. в залі Народного Дому в Ірвінгтоні з рамени 28-го Відділу Союзу Українок відбулася Різдвяна Зустріч при виповненій вщерть залі (100 приявних) старшим громадянством і молоддю. Вітала гостей голова Відділу Стефанія Карапінка. Мистецькою програмою проводила проф. Оксана Тарнавська, виголосивши теж реферат на тему: „Колядки і щедрівки". В програмі брали участь сумівки і пластунки 44-го куреня, відспівав ши перед зібраною публікою низку колядок; чотири брати — Влодко, Богдан, Юрко і Андрій Бакуни відіграли (три скрипки і фортепіян) низку колядок і народних пісень; на бандурах грали — Ольга Редька і Михайло Стоцько, а на акордеоні — Орися Трешневська. Поезію Богдана Лепкого продеклямувала Марія Феденишин. По поблагословленні вечері о. д-ром Михайлом Гринчишином — подано різдвяну кутю. На закінчення мистець-маляр Оксана Шавес висвітлила прозірки картин західньоевропейських малярів. Рівночасно відбулася виставка образів кляси Оксани Шавес.

Увага! КЛІВЛЕНД, ОГАЙО Увага!
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ СПОРТОВЕ Т-ВО „ЛЬВІВ", ІНК.
повідомляє Українську Молодь і все Громадянство Клівленду, Огайо, що
СПОРТОВА
НОВОРІЧНА ЗАБАВА
відбудеться дня 31-го грудня 1971 р. о год. 9-ій вечора
в залях Українсько-Американського Центру
2255 Вест 14-та вулиця
ГРАЄ Т. ЧАБАН і ЙОГО ОРКЕСТРА. Вечірній одяг.
До участі запрошує Діловий Комітет
За Діловий Комітет
інж. АНДРІЙ ШЕПАРОВИЧ
3-ій віце-президент УАСТ „Львів"

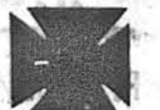

Ділимося з Українським Громадянством болючою вісткою, що дня 11-го грудня 1971 р., після важкої недуги помер в Ню Йорку на 49-му році життя, наш активний член і взірцевий український громадянин

бл. п.
ВОЛОДИМИР ГРИНЬОХ

ПОХОРОН в середу, 15-го грудня 1971 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення П. Яреми в Ню Йорку, до Української Католицької Церкви в Асторії, а опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Висловлюємо наше глибоке співчуття Дружині Покійного і Його Рідним.
ОСЕРЕДОК СЕРЕДОВИЩА ЗП УГВР в НЮ ЙОРКУ
ВІДДІЛ ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ в НЮ ЙОРКУ

Ділимося сумною вісткою з всіма рідними, Друзями й Знайомими, що дня 12-го грудня 1971 р Б. в Монтреалі, Канада, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоївся в Бозі сном вічним, на 83-му році життя
МУЖ, БАТЬКО, ДІД, ПРАДІД, БРАТ, ВУЙКО

Д-р ЛЬОНГИН В. ГОРБАЧЕВСЬКИЙ

адвокат, кооператор, просвітянин, старшина УГА, в'язень большевицьких тюрем, член наукових й громадських товариств.
ХАЙ БУДЕ ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
КАТЯ — дружина
МАРІЯ і ЯРОСЛАВ — діти
МЕТОДІЙ КІНАХ — зять
ОДАРКА — невістка
ЯРКО, ТАРАС, АНДРІЙ, МИРОН — внуки
АДРІЯНА — правнучка
Сестра, Брат в Краю й вся Рідня

В глибокому смутку повідомляємо Рідних і Знайомих, що 19-го листопада 1971 р. померла в Україні на 84-му році життя, наша Найдорожча
МАТИ, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

МАРІЯ зі СМАЛЬКІВ ТОМИЧ

довголітня управителька школи в Брустурах.
Всім, хто кинув грудку рідної землі на її могилу, щире українське „спасибі".
ОМЕЛЯН — син з дружиною ЯРОСЛАВОЮ
Д-р НЕСТОР ТОМИЧ — внук з дружиною УЛЯНОЮ
ІРИНА ВЕРГУН — сестра
Інж РОМАН ВЕРГУН — сестрінок
МАРІЯ СМАЛЬКО — братова із сином ЛЕВКОМ
Мґр. ДАРІЯ ГРАНКІВСЬКА-БОДНАРУК — сестрінка з Родиною
Д-р МІЛЯ СМАЛЬКО-ГАРАСИМЧУК — братанка з Родиною
Проф. РОМАН БЕРЕЗОВСЬКИЙ — тіточний брат з Родиною
Ближча і дальша Родина в Україні і в Америці

Ділимося з Рідними та Друзями сумною вісткою; що по довгій, тяжкій недузі, повернувшись із сибірського заслання, упокоїлась в Бозі, на 68-му році свого життя

бл. п.
ПАРАСКЕВІЯ ЛОТОЦЬКА

наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБУНЯ.
За упокій Душі Покійної, просимо про ласкаві молитви.
ТЕОФІЛЬ — чоловік
ЛЕСЯ МОЧУЛА — донька з чоловіком ВАСИЛЕМ
БОГДАН — син
МУСЯ, РОМКО і БОГДАН — внуки

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ОЛЕКСИ ПОПІКА
складаємо 10.00 долярів
на Фонд „Церква в Потребі".
Родина ЦАРИКІВ

В пам'ять нашого довголітнього Члена
бл. п. Володимира Гриньоха
що передчасно відійшов у Вічність, дня 11-го грудня 1971 року, складаємо 25.00 долярів на Фонд „Дар Українському Воєнному Інвалідові".
Високоповажаній Дружині і Родині Покійного, висловлюємо наше глибоке співчуття.
ВИДАВНИЦТВО „ЧЕРВОНА КАЛИНА"
Ню Йорк, Н. Й.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
СИНА, ЧОЛОВІКА, ТАТА, БРАТА, ВУЙКА і ШВАГРА

св. п.
Мґр-а БОРИСА МАКАРЕНКА

будуть відправлені
БОГОСЛУЖЕННЯ - ПАНАХИДИ
в суботу, 18-го грудня 1971 року
в УПЦ СВ. ВОЗНЕСІННЯ в КЛІФТОНІ, Н. Дж. (635 Broad St.), о год. 9-ій ранку;
в УПЦ СВ. ПОКРОВИ в НЮ ГЕЙВЕНІ, Конн. (261 Columbus Ave.), о год. 9-ій ранку;
в УПЦ СВ. ПОКРОВИ в КАРАКАСІ, Венесуеля, Півд. Америка, о год. 10-ій ранку;
в УКЦ СВ. ПОКРОВИ у ВІЛЛІМАНТІКУ, Конн., о год. 8-ій ранку.
Безмежним горем прибиті:
мама — МАРІЯ
дружина — ГАННА
сини — РОМАН і ПАВЛО
сестри — ЛЮДМИЛА і ГАЛИНА
і РОДИНА

ПОДЯКА

Прибиті важким горем у дні невимовного смутку, після невіджалуваної втрати нашого Найдорожчого МУЖА і БАТЬКА

бл. п.
МИХАЇЛА МОКРІВСЬКОГО

який відійшов у Вічність 16-го листопада 1971 р., в нашому важкому горю найшли ми багато співчуття зі сторони Рідних, Приятелів та Знайомих, яким з глибини нашого серця дякуємо.

Щиру подяку складаємо всім Тим, які прислали квіти, взяли участь у жалібних відправах і похороні, висловили нам свої співчуття.

Зокрема дякуємо Всечеснішому о. Любомирові Мудрому, пароховi церкви Покрови Божої Матері в Озон Парку за Його поміч і пораду родині Покійного в цю тяжку хвилину та за похоронні відправи.

Рівнож дякуємо Високопреподобному о. Вікторові Сорока ЧСВВ та о. капелянові Бернардові Панчукові ЧСВВ за співслужіння у відправах Панахиди та похорону.

Дякуємо диригентові церковного хору п. Богданові Крушельницькому та всім Хористам за відспівання Панахиди.

Складаємо подяку генеральному секретареві УГВР п. Миколі Лебедеві за Його зворушливі слова після Панахиди та голові Об'єднання кол. Вояків УПА Америки та Канади п. І. Хомі за прощання над могилою.

Дякуємо всім членам Об'єднання кол. Вояків УПА, які вдержанням почестої стійки коло домовини під час похоронних відправ та численною участю виявили свою пошану для Покійного.

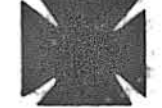
Дякуємо членам Товариства кол. Вояків УПА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки, що взяли участь в Панахиді зі своїм прапором.

Спеціяльну подяку складаємо п-ву Романові та Анні Байлакам, п-ву Іванові та Олі Гірним за їхню поміч і розраду в найважчий для нас час.

Ми вдячні Тим, які жертвували на Служби Божі та за пожертви на Фонд „Церква в Потребі" та „Допомога Вдовам і Сиротам по бувших Вояках УПА".

На кінець дякуємо всім Тим, що в своїх молитвах згадали Покійного. Щире спасибі Всім Вам.

горем прибиті:
ЯРОСЛАВА — з синами РОМАНОМ, ЗИНОВІЄМ та ЕВГЕНОМ

В глибокому смутку повідомляємо всіх Друзів, Побратимів Зброї та Українське Громадянство, що в дні 11-го грудня 1971 р. передчасно покинув наші ряди, довголітній член Краєвої Управи Братства 1 УД УНА

сл. п.
ВОЛОДИМИР ГРИНЬОХ

кол. старшина 1 УД УНА.

ПАНАХИДА у вівторок, дня 14-го грудня 1971 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми.

ПОХОРОН — в середу, 15-го грудня 1971 р. о 9-ій год. ранку з того ж заведення до Української Католицької Церкви в Асторії, а опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Закликаємо всіх Членів Крайової Управи, Друзів-Дивізійників, Побратимів по Зброї та все Українське Громадянство взяти численну участь в Панахиді і в похороні.

Опечаленій Дружині і всій Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

КРАЙОВА УПРАВА БРАТСТВА ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ — УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ в ЗСА

Ділимося сумною вісткою з нашим Членством, що дня 11-го грудня 1971 року ненадійно і передчасно відійшов у Вічність наш довголітній секретар і теперішній заступник голови

сл. п.
ВОЛОДИМИР ГРИНЬОХ

кол. старшина 1 УД УНА.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 15-го грудня 1971 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення П. Яреми до Української Католицької Церкви в Асторії, а опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Дружині і Рідні, наші глибокі вислови співчуття.

УПРАВА БРАТСТВА „БРОДИ-ЛЕВ"

П'ЯТИЙ МІЖКРАЙОВИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ

Ню Йорк (Леонід Пахолюк) — Кілька днів тому сторінки цього щоденника сповістили громадськість про п'ятий міжкрайовий з'їзд українських інженерів Америки та Канади, що відбувся в днях 20-21 листопада в Торонто. В дводенних нарадах й святкуваннях взяло участь понад 300 осіб.

Першого дня, в передполудневих годинах, на наукових сесіях, які проходили паралельно, доповідали науковці та інженери з ділянок актуальної технічної проблематики. З огляду на специфічність докладів, часто суто вузько професійних, як наприклад „Методи дослідження занечищення елементів нейтронами — проф. ядерної фізики д-р О. Трояна — та з огляду на те що всі доклади будуть опубліковані у „Вістях українських інженерів" обмежимось до вимінення доповідачів та порушеної тематики, включаючи головніші думки. І так на тему „обчислювальні машини та суспільство" доповідав, інж. Л. Онишкевич — спеціяліст по пам'ятевих пристроях компютерів.

Цікавою була доповідь „Біологічні питання космосу" Оксани Кибальчич-Борецької, правнучки українського пionера ракетної техніки Миколи Кибальчича. О. Кибальчич-Борецька під цю пору працює в ляборторіях НАСА на дослідах пов'язаних з полетами ракет Джеміні та Аполло.

Талановито та наглядно був зроблений д-ром Любомиром Романковим, керівником дослідчої групи при Ай Бі Ем „Огляд сучасного стану обчислювальних електронних машин".

Доповідь інж. Є. Пастернака на тему „Проблема занечищення довкілля північної Америки та України" була широко розвинута, старанно ілюстрована статистичними даними. Прелегент сильно таврує сучасну господарку та експлуатацію природних багатств та людських ресурсів України. В Америці та західньому світі, на його думку, також позначається брак зрозуміння цієї проблематики.

Заходами інж. хеміка Ю. Куриса, під цю пору керівника вишкільного та технічного відділу міністерства здоров'я Канади, був висвітлений фільм та зілюстровані заходи на очищення великих озер.

Всі прелегенти ствердили необхідність глобальної співпраці урядів через укладання міжнародних умов, створення міжнародних фондів які уможливлять розвиток дослідної роботи.

В полудневих годинах, на пленарній сесії, якою керував, проф. інж. В. Янішевський, делегати з'їзду розглядали ситуацію студіюючої молоді, науковців та інженерів на рідних землях.

На тему „Ефективність системи науки й техніки на Заході і СССР" доповідав професор Вотерльо університету, Б. П. Доценко, а професор Гантер коледжу, В. Голубничий говорив на тему „Демографічні проблеми сучасної України.

Професор Б. П. Доценко уроджнець Золотоверхого Києва, перебуваючи аж до 1966 р. на теренах Совєтського Союзу влучно підкреслив недоліки державної контролі над кожною ділянкою наукової системи. За його твердженням, на українських високих школах викладається все майже російською мовою; книжкові та журнальні видання технічних та природничих наук появляються російською мовою, біорократичний апарат системи гальмує розвиток науки; наявність таких обставин спричинює відсталість Совєтського Союзу в порівнянню з Заходом.

Проф. В. Голубничий при митій аналізі демографічних проблем висловив застереження, щодо точности даних переспису 1970 р., вказавши зокрема на різницю в понад 5 мільйонів в цілому СССР) поміж числом переписаних віком понад 18 років і числом управнених до голосування в 1971 р. Доповідач припускає, що ці 5 міл. — це в'язні й засланці, позбавлені права голосу.

В питанні про національність та рідну й розмовну мову у переписі Голубничий зазначив „що відповідь часто залежала від того, якою мовою звертався до опитуваного переписувач. Якщо російською то йому й відповідали по-російськи. Доповідач також звернув увагу на те, що за офіційними даними розміри переміщування націй вже досить великі: протягом 1959-69 рр. на Україну СССР прибуло з інших частин СССР понад три мільйони людей й вибуло приблизно стільки ж. Останнім часом на Україні сильно спадає приріст населення, на нову родину припадає 1-2 дітей. Якщо це явище продовжуватиметься, то через 20-30 років можливе зменшення кількости населення.

У вечірніх годинах у Кришталевій залі Шератон готелю відбувся бенкет, на який прибули представники духовенства на чолі з Владикою Кир Ізидором, міністер Федерального Уряду Канади М. П. О'Коннел, посол В. Дяків, радний міста Торонто п. В. Бойчук, професори університетів Америки та Канади; представники Лікарського Товариства Канади, УККА, КУК, Головної Пластової Булави, та інших центральних і місцевих організацій. Наспіла поважна скількість привітальних листів та телеграм. З привітальними промовами виступали голови обох Товариств: інж. Гнатківський та інж. Соколик. Владика Кир Ізидор, міністер О'Коннор, посол Дяків, та радний Бойчук.

Міністер О'Коннор передповів привіт від прем'єра Трудо заявив, що з огляду на многокультурність населення Канади її Уряд розважає можливість визначення години української телевізії.

Головним промовцем бенкету був поза міністром був інж. В. Мацьків, який на тлі історичного минулого подав нарис розвитку техніки у близькому майбутньому.

Господарем бенкету був інж. Цибульський.

На другий день з'їзду — неділя — в церкві св. Михаїла в Торонто, на відзначення з'їзду відслужено урочисту Службу Божу. Після Служби Божої делегати знову зібрались на наради організаційного діловодства, координації праці на майбутнє, схвалення резолюцій, тощо.

Слід відзначити гостинність канадійської громади, а також організаційний хист інженерів Я. Соколика (УТТК) та З. Салевича (ТУІА).

На виставці праць наших інженерів ми бачили цілі проєкти атомових електростанцій, — виконані виключно групою українських інженерів патентовані електронні приладдя, проєкти інженерних споруд, архітектурні пляни та моделі церковного й громадського будівництва, експонат атомового реактору, технічна література, тощо...

Під час з'їзду готель стратив свій щоденний вигляд й став українським. На поверхах, 6 елевейторах, залях, та ресторанах всюди чулась українська говірка, лунав радісний оклик давно побажаної зустрічі. З'їзд був не тільки переглядом важливих проблем в житті обох товариств, але також порівняльним показником його ваговости в житті громад Канади та Америки.

Леонід Пахолюк

НОВИЙ КРОК ОМУА

Цікавий і оригінальний плян праці визначило собі Об'єднання Мистців Українців в Америці. А саме, порганізування наших образотворчих мистців і влаштовування виставок їхніх творів, розпочати виставки збірок чи колекцій доброякісних образів, що їх власниками є деякі наші громадяни. Під розгляд входили б тут, в першій мірі, важливіші і цінніші збірки образів, а — по змозі теж — і скульптурні твори поодиноких осіб, що були б виставлені в галерії ОМУА тиждень або і два, поміж звичайними малярськими виставками. Особливо цікаві і притягаючі були б колекції картин неживучих уже малярів, що їх дехто спромігся вивезти крізь невигоди і небезпеки війни на далеку чужину; як ось хоч би речі Новаківського, Труша, П. Холодного старшого, та ін. Такі показки українського образотворчого мистецтва можуть мати додатний і замітний вплив на пожвавлення культурного життя української громади.

Це буде нагода пригадати собі давно-бачені твори — одним, а познайомитися і пережити їх — другим. Можна буде порівнювати картини малярів, що не творять уже, із стилем, рівнем живучих ще. Тут буде змога показати молодому поколінню, що наше малярство, по 1900-их роках, замітно пішло вперід і між двома світовими війнами, стояло на західно-европейському поземі. Такі імпрези можуть притягнути і зацікавити мистецтвом тих, що досі стояли осторонь. На цьому ж форумі картина може бути і перепродана чи замінена. Такі виставки можуть спонукати збирачів доповнити свою колекцію кращими й ціннішими образами, вже хоч би і тому, щоб могти її гідніше і репрезентативніше показати людям. Проте найважливішим завданням таких виставок буде поширення і поглиблення мистецького світогляду і смаку нашого громадянства. А з тим більша популяризація образотворчого мистецтва, не так через безпосередніх творців, як радше через любителів чи меценатів того ж мистецтва, що є щасливими власниками цінних картин. Без сумніву ж бо кожний, що має у своїй збірці високомистецькі твори, буде радий похвалитися красою своєї збірки не тільки перед друзями, але і перед ширшою публікою. Такі виставки, маючи успіх у Ню Йорку, можуть бути влаштовані опісля і в інших місцевостях.

Вкінці, тому що і найкраща картина може підлягти знищенню чи руїні з одного боку, і не знаючи коли і чи ці образи повернуть на батьківщину, — з другого ОМУА заплянувала видати з найцінніших праць мистецький альбом. Такий альбом гідно репрезентуватиме українську культуру всюди і залишиться повсякчасним довідником нашого образотворчого мистецтва.

Дня 19 грудня ц. р., як перша спроба, буде відкрита в галерії ОМУА виставка зі збірки д-ра Мирослава Клюфаса. Ця збірка складається з олійних праць і графіки кількох наших мистців із старшої і молодшої генерації. Глядачів цікавитимуть — з неживучих уже — головно праці О. Кульчицької, М. Бутовича, а з живучих, старенького Л. Геца та молодого Т. Венгриновича з Кракова, П. Обаля і ще декого з молодших із рідної України.

Теодор Терен-Юськів

ПАМ'ЯТНИК ЖЕЛЕЗНЯКОВУ

У місті П'ятихатках на Дніпропетровщині відкрили бронзовий пам'ятник матросові Железнякову з Балтійської фльоти, який боровся на бронепотязі проти Армії УНР і проти „білих армій" на Півдні України. Недалеко від того місця 24-літній Железняков був поранений в бою і помер. Проєкт пам'ятника виконали скульптори Жірядков і Сотників.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 17-го ГРУДНЯ 1971 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори т-ва Укр. Січ — 170 Відд. о год. 6-ій веч. в домівці в УНДомі. Проситься вирівняти вкладки. На зборах вирішиться речинець річних зборів. — Управа.

СУБОТА, 18-го ГРУДНЯ 1971 р.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Річні збори Т-ва І. Франка — 241-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в залі під ч. 74. Герес Аве. На порядку: фінансовий звіт, вибір управа на 1972 р. та інші важні справи. Проситься чл. прибути. — Ст. Бардачевський, секр.

STATEN ISLAND, N.Y. Річні збори Б-ва св. арх. Михаїла — 211 Відд. о год. 7:30 веч., в залі, де звичайно. На порядку: звіти Управи і Конт. Комісії і вибір управи на 1972 р. На зборах буде обласний організатор В. Оріховський. Проситься прибути на збори. — Т. Сокольовський, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Річні загальні збори І. Франка — 372 Відд. о год. 7-ій веч. в залі Ігд, 210 Черч вул. На порядку: звіти управи і вибір нової на 1972 р. Проситься чл. прибути. С. Дубей, гол., І. Головка, кас., П. Ярема, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Т-ва Чорн. Січ — 14 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Чорн. Січі, 690 Sanford Ave. На порядку: звіти та вибір управи на 1972 р. Проситься чл. прибути. — В. Роговський, гол., Ф. Микулинець, кас., М. Отрок, секр.

БРУКЛИН (Саут), Н. Й. Загальні збори Б-ва св. о. Миколая — 293 Відд. о год. 7 веч. в церковній залі, 258 — 19-та вул. На порядку: звіти управи, плян праці на рік 1972 та вибір нової управи. Просяться вирівняти вкладки та прибути на річні збори. — І. Ткачук, гол., Марія Демидчук, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ЛЮТОГО 1971 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні (і місячні) збори Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в приміщенні Укр. Амер. Клюбі, 292 Гадсон Евню. На порядку: вибір управи на 1972 р. та інші важні справи. Проситься чл. прибути. — Управа.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва І. Франка — 334-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в залі West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd. Проситься чл. прибути. — Управа.

ЕМБРІДЖ, Па. Річні загальні збори Б-ва св. о. Миколая 276 Відд. о год. 1:30 по пол. у власній домівці, 697 Гленвуд Аве. На порядку: звіти управи та вибір нової на 1972 р. та інші важні справи. Проситься чл. прибути. — Управа.

ВЕСТ ЕСТОН, Па. Річні збори Т-ва Б. Хмельницького — 137 Відд. о год. 2-ій по пол. в Амер. Укр. Горож. Клюбі. На порядку: звіти, дискусія, вибір управи на 1972 р. та інші справи. Проситься чл. прибути. — Гр. Прашик, гол., М. Колодруб, кас., С. Колодруб, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Річні загальні збори Б-ва св. о. Миколая 175 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартін. На порядку: звіти управи і Контр. Комісії, вибір управи на 1972 р. Проситься чл. прибути. Збори відбудуться ців години пізні, при будьякій кількості членів. І. Смерека, секр.

WATERVLIET, N.Y. Річні збори Б-ва св. о. Миколая — 13 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Клюбі. На порядку: вибір нової управи на 1972 р. Проситься чл. прибути. Після зборів — перекуска. — Управа.

СТ. ЛЮЇЗ, Мо. Річні загальні збори Б-ва св. о. Володимира — 179 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 2838 Магнолія. На порядку: звіти управи, внески та запити, вибір управи на 1972 р. Проситься чл. прибути. — Управа.

27-МИПОВЕРХОВИЙ БУДИНОК У КИЄВІ

На Львівській площі в Києві будується 27-миповерховий дім, у якому буде приміщений Центр оптово-роздрібної торгівлі — універсальний магазин. Будова складається з чотирьох бльоків, в яких на трьох поверхах будуть різні магазини, крамниці, виставові залі, залі для „ярмарків" тощо, а на високих поверхах будуть встановлені обчислювальні електронічні машини, телетайпні залі та ін, обладнання для „Обчислювального республіканського центру" торгівлі. За американським зразком, у Центрі оптово-роздрібної торгівлі будуть обладнані під'їзди для авт, паркувальні площі, ресторани, дешеві харчівні тощо.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го ГРУДНЯ 1971 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1971 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у П'ЯТНИЦЮ, 31-го ГРУДНЯ 1971 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ТАРЗАН, Ч. 6670. Тарзан віднслає вагабундів до торговельної станиці

Ти кажеш нам зробити щось, що торговельна станиця казала нам не робити! Вони казали нам ніколи не приносити „крумів" до торговельної станиці, а завжди продавати „круми" чоловікові тут! Приносити до торговельної станиці тільки золоті штуки, що їх він даває нам!

Люди з торговельної станиці зробили великі зміни у своїх плянах, вагабундо! Вони присилають сюди своє рішення — вони кажуть, що тепер тільки вони у торговельній станиці купують „круми"!

Хай радше всі вагабунди, які приходять з джунглі, почують, що ти кажеш!